

Taksimetri (MI-007)

Ustrezne zahteve iz Priloge 1 tega pravilnika, posebne zahteve in postopki za ugotavljanje skladnosti, ki so navedeni v tej prilogi, se uporabljajo za taksimetre.

DEFINICIJE

»Taksimeter« je naprava, ki deluje skupaj s generatorjem signala¹ razdalje, s katerim tvori merilo.

Taksimeter na podlagi signala, ki ga daje generator signala razdalje meri trajanje in računa razdaljo. Poleg tega na podlagi izračunane razdalje in/ali izmerjenega trajanja potovanja računa in prikazuje voznino, ki jo je treba plačati za potovanje.

»Voznina« je skupni znesek za potovanje, ki temelji na fiksni startnini in/ali razdalji in/ali trajanju potovanja. Voznina ne vključuje dodatnega plačila za posebne storitve.

»Hitrost preklopa« je vrednost hitrosti, ki se dobi z deljenjem vrednosti časovne tarife z vrednostjo tarife za razdaljo.

»Običajni način izračuna S (uporaba enojne tarife)« je izračun voznine na podlagi uporabe časovne tarife pod hitrostjo preklopa in uporabe tarife za razdaljo nad hitrostjo preklopa.

»Običajni način izračuna D (uporaba dvojne tarife)« je izračun voznine na podlagi hkratne uporabe časovne tarife in tarife za razdaljo tekom celotnega potovanja.

»Delovni položaj« so različni načini delovanja taksimetra, pri katerih taksimeter izpolnjuje različne funkcije svojega delovanja. Delovni položaji se razlikujejo po naslednjih oznakah:

- »prost«: delovni položaj, pri katerem je izračun voznine izključen,
- »najet«: delovni položaj, pri katerem se izračun voznine izvede na podlagi morebitne startnine ter tarife za prevoženo razdaljo in/ali trajanja potovanja,
- »ustavljen«: delovni položaj, pri katerem je prikazana voznina za potovanje in je izključeno vsaj računanje voznine na podlagi časa.

ZAHTEVE GLEDE ZASNOVE

1. Taksimeter mora biti zasnovan tako, da izračuna razdaljo in meri trajanje potovanja.
2. Taksimeter mora biti zasnovan tako, da izračuna in prikaže voznino v delovnem položaju »najet« v postopnih korakih z ločljivostjo 0,05 EUR. Taksimeter mora biti zasnovan tudi za prikaz končne vrednosti za potovanje v delovnem položaju »ustavljen«.
3. Taksimeter mora imeti možnost uporabe običajnih načinov izračuna S in D. Izbiro med temi načini izračuna mora omogočati zaščitena nastavitvev.
4. Taksimeter mora imeti možnost prenašanja naslednjih podatkov prek ustreznega zaščitenelega vmesnika oziroma vmesnikov:
 - delovni položaj: »prost«, »najet« ali »ustavljen«,
 - podatkov seštevalnika v skladu s točko 15.1,
 - splošnih informacij: konstante generatorja signala razdalje, datuma izvedbe zaščite, identifikacijo taksija, realnega časa, identifikacijo tarife,
 - informacij o voznini za potovanje: skupnega zneska, voznine, izračuna voznine, dodatnega plačila, datuma, časa začetka vožnje, časa konca vožnje, prepotovane razdalje,
 - informacij o tarifi oziroma tarifah: parametrov tarife oziroma tarif.

¹ Generator signala razdalje ni predmet tega pravilnika

Taksimeter mora biti opremljen z vmesnikom za tiskalnik ali vgrajenim tiskalnikom. Delovanje taksimetra se mora avtomatsko ustaviti, kadar tiskalnik ne deluje ali ne deluje neustrezno.

5. Ob vgradnji taksimetra mora biti mogoče nastaviti taksimeter na konstanto generatorja signala razdalje, s katerim bo povezan, in zaščititi to nastavitvev.

NAZNAČENI OBRATOVALNI POGOJI

6.1 Uporablja se razred mehanskega okolja M3.

6.2 Proizvajalec mora določiti naznačene obratovalne pogoje za taksimeter, zlasti:

- najmanjše temperaturno območje 80 °C za podnebno okolje,
- meje enosmerne napetosti, za katero je taksimeter načrtovan.

NDP

7. NDP, razen pogreškov zaradi uporabe taksimetra v taksiju, so:

- za pretečen čas: $\pm 0,1 \%$, pri čemer je najmanjša vrednost NDP enaka 0,2 s;
- za prevoženo razdaljo: $\pm 0,2 \%$, pri čemer je najmanjša vrednost NDP enaka 4 m;
- za izračun voznine: $\pm 0,1 \%$, pri čemer najmanjša vrednost, vključno z zaokroževanjem, ustreza najmanjši značilni številki prikaza voznine.

DOPUSTNI UČINEK MOTENJ

8. Elektromagnetna odpornost

8.1 Uporablja se elektromagnetni razred E3.

8.2 NDP iz točke 7 se upošteva tudi v prisotnosti elektromagnetne motnje.

IZPAD NAPAJANJA

9. V primeru zmanjšanja napajalne napetosti na vrednost pod spodnjo mejo delovanja, ki jo je določil proizvajalec, mora taksimeter:

- še naprej pravilno delovati ali ponovno začeti pravilno delovati brez izgube podatkov, ki so bili na voljo pred padcem napetosti, če je padec napetosti začasen, tj. zaradi ponovnega zagona motorja,
- prekiniti trenutno meritev in se vrniti v položaj »prost«, če je padec napetosti dolgotrajnejši.

DRUGE ZAHTEVE

10. Pogoje za združljivost med taksimetrom in generatorjem signala razdalje mora določiti proizvajalec taksimetra.

11. V primeru dodatnega plačila za posebno storitev, ki jo je voznik ročno vnesel, se mora leta izločiti iz prikazane voznine. Vendar lahko v tem primeru taksimeter začasno prikaže vrednost voznine, vključno z dodatnim plačilom.

12. Če se voznina izračuna na način izračuna D, ima lahko taksimeter dodaten način prikazovanja, ki v realnem času kaže samo skupno razdaljo in trajanje potovanja.

13. Vse vrednosti, ki so prikazane potniku, morajo biti ustrezno prepoznavne. Te vrednosti in njihova identifikacija morajo biti jasno čitljivi pri dnevni svetlobi in ponoči.

14.1 Če je mogoče na voznino, ki jo je treba plačati, ali na ukrepe, ki jih je treba sprejeti proti zlorabi, vplivati z izbiro načina delovanja med predprogramiranimi nastavitvami ali s prosto nastavitvijo podatkov, mora biti možno zavarovati nastavitve instrumenta in vnesene podatke.

14.2 Možnosti zaščite, ki so na voljo v taksimetru, morajo biti take, da je možna ločena zaščita nastavitvev.

14.3 Določbe iz točke 8.3 Priloge 1 tega pravilnika se uporabljajo tudi za tarife.

15.1 Taksimeter mora biti opremljen s seštevalnikom, ki ga ni mogoče ponastaviti za vse izmed naslednjih vrednosti:

- skupno prepotovano razdaljo taksija,
- skupno prepotovano razdaljo, ko je najet,
- skupno število najemov,
- skupni znesek, ki je zaračunan za dodatne storitve,
- skupni znesek, ki je zaračunan kot voznina.

Seštete vrednosti morajo vključevati vrednosti, shranjene v skladu s točko 9 v razmerah izpada napajanja.

15.2 Če je izključen iz napajanja, mora taksimeter omogočati, da se seštete vrednosti shranijo za eno leto z namenom odčitavanja vrednosti iz taksimetra z drugim sredstvom.

15.3 Sprejeti je treba ustrezne ukrepe, da se prepreči, da bi se prikaz seštetih vrednosti uporabil za goljufanje potnikov.

16. Avtomatsko spreminjanje tarif je dovoljeno zaradi:

- razdalje potovanja,
- trajanja potovanja,
- dnevnega časa,
- datuma,
- dneva v tednu.

17. Če so lastnosti taksija pomembne za točnost taksimetra, mora imeti taksimeter sredstva za zaščito povezave taksimetra in taksija, v katerega je vgrajen.

18. Za namen preskušanja po vgradnji mora imeti taksimeter možnost za ločeno preskušanje točnosti merjenja časa in razdalje ter točnosti izračuna.

19. Taksimeter in navodila za njegovo vgradnjo, ki jih določi proizvajalec, morajo biti taki, da, če je vgrajen po navodilih proizvajalca, v zadostni meri izključuje zlonamerne spremembe merjenega signala, ki predstavlja prepotovano razdaljo.

20. Splošne bistvene zahteve v zvezi z zlorabo morajo biti izpolnjene tako, da so zaščiteni interesi stranke, voznika, voznikovega delodajalca in davčnih oblasti.

21. Taksimeter mora biti zasnovan tako, da brez naravnavanja ostane znotraj NDP v enem letu običajne uporabe.

22. Taksimeter mora biti opremljen z uro realnega časa, ki kaže dnevni čas in datum, tako da se lahko en ali oba podatka uporabljata za avtomatsko spreminjanje tarif. Zahteve za uro realnega časa so:

- vzdrževanje časa mora imeti točnost 0,02 %;

— možnost korekcije ure ne sme biti večja od 2 minuti na teden. Korekcija za poletni in zimski čas mora biti avtomatska,

— korekcije, avtomatske ali ročne, morajo biti med potovanjem onemogočene.

23. Vrednosti prepotovane razdalje in pretečenega časa, če so prikazane ali izpisane v skladu s tem pravilnikom, morajo uporabljati naslednje enote:

— prepotovana razdalja: kilometri

— pretečen čas: sekunde, minute ali ure, kakor je primerno, upoštevajoč potrebno ločljivost in potrebo, da se prepreči nesporazume.

UGOTAVLJANJE SKLADNOSTI

Postopki ugotavljanja skladnosti iz 14. člena tega pravilnika, med katerimi lahko proizvajalec izbira, so:

B + F ali B + D ali H1.